

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Факультет дорожньо-будівельний
Кафедра екології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
Анжеліка Батракова
« » вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	<u>ОК 26 Організація та управління в природоохоронній діяльності</u> <small>(цифра та освітньо-професійна і назва навчальної дисципліни)</small>
статус дисципліни	<u>обов'язкова</u> <small>(обов'язкова / вибіркова)</small>
рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u> <small>(осередня / бакалаврський) / другий (магістерський) / третій (докладство / докторант)</small>
галузь знань	<u>10 Природничі науки</u> <small>(цифра і назва галузі знань)</small>
спеціальність	<u>101 Екологія</u> <small>(цифра і назва спеціальності)</small>
освітня програма	<u>Екологія та охорона навколишнього середовища</u> <small>(назва освітньо-професійної / освітньо-наукової програми)</small>
мова навчання	<u>державна</u>

1. Мета вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів сукупності знань та навичок щодо типових підходів, методів, які необхідні для виконання професійних завдань в галузі екології та охорони навколишнього середовища

2. Передумови для вивчення дисципліни: ОК 10 «Охорона праці», ОК 21 «Моніторинг довкілля», ОК 22 «Оцінка впливу на довкілля»

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів / год.	4 кредити / 120 годин	4 кредити / 120 годин
Семестр викладання дисципліни	7	7
Розподіл часу за навчальним планом:		
– лекції, год.	32	6
– практичні (семінарські) заняття, год.	24	2
– лабораторні заняття, год.	-	-
– самостійна робота, год.	34	82
– курсовий проект, год.	-	-
– курсова робота, год.	-	-
– розрахунково-графічна робота (контрольна робота), год.	-	-
– підготовка та складання екзамену, год.	30	30
Підсумковий контроль (залік або екзамен)	екзамен	екзамен

4. Компетентності:

Інтегральна:

– КІ. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Спеціальні (фахові, предметні):

– ФК 6. Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління

– ФК 13. Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проектами.

5. Очікувані результати навчання з дисципліни. Вивчення дисципліни «Організація управління в природоохоронній діяльності»

забезпечує формування сукупності таких програмних результатів навчання, котрі полягають у вмінні:

– ПРН1. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проєктами.

– ПРН4. Використовувати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки

– ПРН12. Брати участь у розробці та реалізації проєктів, направлених на оптимальне управління та поводження з виробничими та муніципальними відходами

6. Методи навчання:

1) словесні: 1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо;

2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій;

3) практичні: 3.1 традиційні: практичні заняття, групові завдання.

7. Критерії оцінювання результатів навчання.

7.1 Система оцінювання та вимоги – весняний семестр, форма підсумкового контролю – залік

Поточна успішність:

1. Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою 100-бальної шкали згідно з Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ХНАДУ. Результати оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти заносяться у журнал обліку академічної успішності. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

1.1. Лекційні заняття оцінюються шляхом усного опитування або за рахунок тестування.

1.2. Практичні заняття оцінюються якістю виконання та оформлення практичної роботи, звіту про виконання практичних робіт.

2. Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як сума балів за:

– складання стандартизованих тестів, усне опитування, відвідування занять та активність комунікації на них;

– виконання завдань, передбачених практичними заняттями.

Розподіл балів, які отримують здобувачі за результатами поточного контролю, наведений у таблиці 7.1.

Таблиця 7.1 – Розподіл балів за темами при визначенні підсумкового балу за поточну діяльність

Поточний контроль								Екзаменаційний контроль	Разом за дисципліну
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	20	100
10	10	10	10	10	10	10	10		

Підсумкове оцінювання у формі екзамену (7 семестр):

1. Екзамен проводиться після вивчення всіх тем дисципліни і складається здобувачами вищої освіти в період екзаменаційної сесії після закінчення всіх аудиторних занять.

2 До екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт передбачені навчальним планом з дисципліни:

- були присутні на всіх аудиторних заняттях (лекції, семінари, практичні);

- своєчасно відпрацювали всі пропущені заняття;

- набрали мінімальну кількість балів за поточну успішність (не менше 36 балів, що відповідає за національною шкалою «3»);

Якщо поточна успішність з дисципліни нижче ніж 36 балів, здобувач вищої освіти має можливість підвищити свій поточний бал до мінімального до початку екзаменаційної сесії.

3. Результат навчання оцінюється за стобальною шкалою згідно з таблицею 7.2.

Таблиця 7.2 – Шкала переведення балів у національну систему оцінювання

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
від 90 балів до 100 балів	відмінно
від 80 балів до 89 балів	добре
від 75 балів до 79 балів	задовільно
від 60 балів до 74 балів	
від 0 балів до 59 балів	не задовільно

8. Засоби діагностики результатів навчання. Екзаменаційні білети, які складаються з трьох теоретичних питань та звіт з практичних робіт. Для поточного контролю знань студентів можуть застосовуватись стандартизовані тести. Методами демонстрування результатів навчання є індивідуальне/групове (командне) звітування щодо виконаних практичних робіт або презентація відповідних результатів.

9. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин		Література
		очна	заочна	
1	ЛК Теоретико-методологічні основи системного екологічного управління	4	1	[1,4]
	ПР Управління у екологічній діяльності, як складова частина впровадження Концепції сталого розвитку	4	1	
	СР Екологічна служба підприємства	4	10	
2	ЛК Екологічна політика	4	1	[1,4,7,8]
	ПР Визначення розмірів плати за забруднення ґрунтів	4	1	
	СР Британський стандарт BS 7750 в системі екологічного менеджменту	4	10	
3	ЛК Державна система екологічного управління	4		[2,5,8]
	ПР Аналіз екологічного стану (техногенного навантаження) параметрів біосфери областей України	4		
	СР Екологічний аудит у системі екологічного управління.	4	10	
4	ЛК Система місцевого екологічного управління	2	1	[3,6,7]
	ПР Стійкість природного середовища у схемі прийняття «управлінських» рішень	4		
	СР Економічний ефект впровадження СЕМ	6	10	
5	ЛК Системи громадського екологічного управління	4		[2,7,8]
	ПР Еколого-економічна збалансованість території, як основа для прийняття управлінських рішень на різних рівнях	2		
	СР Забруднення території України та Харківської області	4	10	
6	ЛК Системи спеціального екологічного управління	4	1	[3,7,8]
	ПР Еколого-економічне зонування територій у державній системі управління природними ресурсами	2		
	СР Економічне оцінювання шкоди, заподіяної екосистемі екологічними правопорушниками.	4	10	
7	ЛК Інформаційні системи екологічного управління	6	1	[2,3,5]
	ПР Системна модель, як основа для прийняття рішень розвитку народного господарства	2	1	
	СР Засади розвитку моделей «синьої» та «зеленої економік»	4	10	
8	ЛК Міжнародний досвід в управлінні навколишнім природним середовищем	4	1	[3,7,8]
	ПР Економічний механізм раціонального використання та охорони водних ресурсів	2		
	СР «Синя» та «зелена» цифрова трансформація транспортної системи. Екологічно-чистий та мобільний транспорт. Впровадження екологістики в транспортну систему. Інноваційний потенціал у транспортній інфраструктурі	4	12	
Разом	ЛК	32	6	
	ПР	24	2	
	СР	34	82	
	Підготовка до складання екзамену	30	30	

10. Орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових занять.

-

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення. Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання персональних комп'ютерів.

Визнання результатів неформальної та інформальної освіти

Визнання результатів неформального та (або) інформального навчання здобувача передбачає виконання таких процедур, як: подання здобувачем заяви щодо визнання (не пізніше як протягом перших 10 робочих днів від початку семестру вивчення дисципліни); ідентифікацію задекларованих здобувачем у письмовій формі результатів неформального та (або) інформального навчання; оцінювання задекларованих результатів навчання здобувача; прийняття рішення про визнання та зарахування здобувачу всіх чи частини результатів навчання за дисципліною або відмову у визнанні. Порядок реалізації цих процедур регламентується СТВНЗ 83.1-02:2022 «Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти».

12. Рекомендовані джерела інформації

Базова література:

1. Губа А.В., Рубан Л.А., Внукова Н.В., Ефіменко П.Б. Дармофал Е.А. Сучасна трансформація освіти та інноваційні підходи організації управління. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова Випуск 6 (151) 2022 С 51-55.

2. Желновач, Г., Внукова, Н. Системний підхід до реалізації процедури стратегічної екологічної оцінки розвитку автотранспортного комплексу регіону. Екологічна безпека та природокористування, 41(1), (2022) 56–68. <https://doi.org/10.32347/2411-4049.2022.1.56-68>

3. Liuta O., Malovanyu M., Vnukova N., Tymchuk I., Zhelnovach G., Kordzadze T. IMPLEMENTATION OF THE EUROPEAN GREEN STRATEGY. SYNERGY OF EDUCATIONAL, SCIENTIFIC, MANAGERIAL AND INDUSTRIAL COMPONENTS FOR CLIMATE MANAGEMENT AND CLIMATE CHANGE PREVENTION / CLIMAN ERASMUS+ KA2. Journal Environmental Problems, 8(1), 55–62. DOI: <https://doi.org/10.23939/ep2023.01.055>. 2023

Допоміжна література:

4. Шерстюк Р.П., Малюта Л.Я., Мельник Л.М. Екологічне управління та безпека бізнесу : конспект лекцій // Тернопіль , 2019. – 335 с.

5. Г.В. Лисиченко, Г.А. Хміль, В. Барбашев Методологія оцінювання екологічних ризиків: підручник – Одеса: «АСТРОПРИНТ», 2011. – 225 с.

6. Екологічне право : навч. посіб. / кол. авт. [Резворович К. Р., Юнін О. С., Кірін Р. С. та ін.]. – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. –318 с. ISBN 978-617-645-388-8

7. Системи екологічного управління: сучасні тенденції та міжнародні стандарти. Посібник /С.В. Берзіна, І.І. Яреськовська та ін. – К: Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. – 134 с. (Бібліотека екологічних знань) ISBN 978-617-7326-29-7

8. Моніторинговий звіт "Цілі сталого розвитку: Україна" – 2021 рік (українська , англійська)

https://www.ukrstat.gov.ua/csr_prezent/2020/ukr/st_rozv/publ/publ.htm

Інформаційні ресурси

1. Дистанційний курс з дисципліни «організація управління в природоохоронній діяльності» <https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=1439>

2. РІШЕННЯ (ЄС) 2022/591 ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ТА РАДИ від 6 квітня 2022 року про Загальну програму дій Союзу з навколишнього середовища до 2030 року https://fra.europa.eu/sites/default/files/2022-01/PD_2022-2024_EN.pdf

3. Дослідження на підтримку оцінки наслідків перегляду Директиви ЄС щодо якості атмосферного повітря <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication>

Розробник:

проф. кафедри Екології, д.р.техн наук, проф.
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Наталія ВНУКОВА

(прізвище та ініціали)

«26» серпня 2024 року

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри
Протокол №1 від «26» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри:

д.т.н., професор
(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Наталія ВНУКОВА

(прізвище та ініціали)

«26» серпня 2024 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми:

доц. кафедри Екології,
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Марина БАРУН

(прізвище та ініціали)

«28» вересня 2024 року

Декан ДБФ

д.т.н., проф.
(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Сергій БУГАЄВСЬКИЙ

(прізвище та ініціали)

«28» вересня 2024 року